ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ"
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ" № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ".
Russie, Kazan, redaction „Julduz".
Плата за обявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

يولدز

بيشنچى سنه

«يولدز»
يكشنبه، سهشنبه و پنجشنبه كونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ايدلور، ملى جريدهٔ تركيه‌در.
بهاسى: بر سنه‌لق اوچون دورت صوم،
آلتى آى اوچون ايكى صوم،
اوچ آى اوچون بر صوم ۲۰ تيندر.
آدريس آلماشدرو ۲۸ تين.
اداره‌سى پچه‌ن بازارنده «بلغار»
مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچى نومرده‌در.

باصلوب چقدى!
بالالر كتبخانه‌سندن
۱۰ نچى كتاب مرتى ايله موقاى ۵ تين پوچته ايله ۷ تين
۱۱ نچى كتاب عبدالله « ۵ « « ۷ «
هر ايكسى ياش محررلرمزدن نجيب دوماوى اثرلرى كوڭللى حكايه‌لر
آدرس: Казань „Маарифъ"

باصلوب چقدى تاريخ طبيعى‌دن
مصور حيوانات مصور
بو كتاب، روسيه‌ده بولغان اورته مكتبلرنڭ هر قايوسينه قبول ايتلوب، پراعرامغه قويلغان مشهور ز. آ. ايزنوفسكى اثرندن ترجمه بولديغندن بزنڭكده رشدى واعدادى مكتبلرمزده درس ايتوب اوقتورايچون ايڭ موافق برانردر. شولايوق ترجمه سيده ايڭ اوستا مترجملرمزدن س. رحمنقلى قلميله يازلديغندن تلى غايت يڭگل وهر كم آڭلارلقدر. ايچنده ۱۳۰ عدددن زياده رسملرى اولوب بهاسى ۸۰ تين
مكتبلرايچون ياخود صاتارايچون كوبله‌ب آلدروچيلرغه عادتدن‌طش تنزيل.
آدريس: Казань „Сабахъ"

۱۹۱۱ نچى يلغه كاليندارلر صاتولا باشلادى.
اورطه‌قولڭ، به‌يره‌ملر قزل بوياولى قالايلى ۴۰ تين، پوچته ايله ۵۰ تين
اورطه‌قولڭ، به‌يره‌ملر قزل بوياولى قالايسز ۲۵ « « ۳۳ «
اورطه‌قولڭ، به‌يره‌ملر قارا بوياولى قالايسز ۲۰ « « ۲۸ «
زور قولڭ، به‌يره‌ملر قارا بوياولى قالايسز ۳۰ « « ۴۰ «
روسچه كاليندارلر تورلى‌قولده ۱۵-۳۰، پوچته ايله ۲۱-۴۰ تينگه قدر.
اوشبو كاليندارلرنى بيك اعلا قاترغالر ايله حاضرله‌دك. بهالرى: اورطه قولغه ۱۲ تين، زور قولغه ۲۰ تين آرتق (يوقاريدغ كورسه‌تلگان حقلردن).
كوبله‌ب آلدروچيلرغه اسكيدكه. زاداتكه‌سز كاليندار يبه‌رلمى!
مراجعت اوچون آدريس: г. Казань, Книгоиздательству „ГАСРЪ"

باصلوب چقدى
فتح‌الله حضرت ۴ نچى جزءٔ طاشمحمد اثرى ۱۲ تين پوچته ايله ۱۴ تين.
قزلار قرائتى ظريف بشيرى اثرى ۱۲ « « « ۱۴ «
جغرافيا رشديلر اوچون ز. امين اثرى ۲۰ « « « ۲۶ «
صرف تركى حسن ليوترى اثرى ۱۲ « « « ۱۴ «
كوبله‌ب آلوچيلرغه زور تنزيل. آدريس Казань „Юлъ"

دالا ولايتنده ياڭى بر اش!!!
«ياردم» كتبخانه‌سى
بو يل ۱۵ نچى اوكته‌بردن سيمى شهرنڭ «ياردم» اسمنڭ كتاب ماگازينى آچلدى. كيبتمزده مكتب ومدرسه‌لرگه لازم بولغان عربى، فارسى وتركى كتابلرى تلمزده بولغان ادبيات لرنڭ همه‌سى بار. بوندن باشقه كانتور وكانسه‌لريه‌گه كيره‌كلى اسبابلر، بوخغالتيريه كنه‌گه‌لرى ومكتبلر اوچون لازم بولغان همه نرسه‌لر بولادر.
ماگازينمزده كچره‌ك برمطبعه آتديلينيه‌سى آچلوب تاتار وروس حرفلرى برله باصار اوچون هر تورلى زاكازلر قبول ايتله.
ماللارنڭ بهالرى ممكن قدر آرزان طوتلوب كتابلرنى قزان بهاسينه صاتارغه خصوصى اجتهاد قيلونا.
آدرس: Семипалатинскъ книж магазинъ „Ярдамъ".

برادران كريموفلر تجارتخانه‌سى
قزانده، اوفاده هم اورنبورغده
صباحڭ قيش كيچه‌لرى اكلنجه‌سى مصور ۱ صوم
آلماسپاره ۱ « ۲۰ تين
عربه ايله دور عالم ۱ « ۵۰ «
خيوه سياحت نامه‌سى ۲ «
اسرار هند ۱ « ۲۰ «
تيبت طاغلارنده ۲ «
خارق العاده سياحت ۱ «
Казанъ, Уфа, Оренбургъ: Бр. КАРИМОВЫМЪ.

كتاب سوداسى
مينزه‌له يارمينكاسنده
شمس‌الدين حسينف
ورثه‌سينڭ قزان ره‌تنده - اوتكان سنه سودا ايتدكمز اورنده. بو سنه‌ده سودامز بولاچق، هرتورلى مصر واستامبول باصمه‌سى هم اوز حراجتمز ايله باصدرلغان درس هم مكتبكه دائر كتابلر، ۱۹۱۱ نچى سنه‌يه مخصوص زور وكچكنه قطعه‌ده ديوارى كاليندارلر حسن خط تعليم اوچون قاعده‌گه بنا يازلمش ۱ نچى هم ۲ نچى نوميره حسن‌خط دفترلرى ومونڭدن باشقه افاده‌لى كتابلر هرقايوسى كتبخانه‌مزده موجوددر. مونڭدن ماغدا چالمه- پوطالر صاتلا.
احترام ايله: حسينف ورثه‌لرى، قزان
Книжный магазинъ Н-ки. Хусаинова Казань, Сѣнная.

ايليكتر وتياتر
«سؤيت»
مسكاوسكى اورامده، اشچيغلوف يورطنده
سيانس هر كون كيچ ۵ ساعتده باشلانا هركارتينه‌لرنڭ اسملرى ايكرانده مسلمانچه كورسه‌تله‌چكدر.
۲۳، ۲۴ و ۲۵ نچى ديكه‌برده رسملر
كورسه‌تله‌يه‌چك ۳۶۰ سنه‌ده
پروگرام ياڭا
كارتينه‌لر دوشنبه وپنجشنبه كونلرده آلماشنادر.
آنتراكت وقتلرنده هم سيانس وقتنده بيش كشيدن مركب استرونى آركيستر هرتورلى مسلمان كويلرى اويناياچقدر.

يولدز
نڭ آلتنچى سنهٔ دواميه‌سى اولان ۱۹۱۱ نچى يل اوچون مشترى قبول ايدله‌در.
هم بريولى دورت صوم يبه‌روب بريللق مشترى بولوب يازلغان كشيلرگه „روسستان" اسملى اصول جديده ايله روس تلى اويره‌ته‌طورغان زور بر كتاب هديه ايدله‌چكدر. ۱۹۱۱ نچى يلغه بريللق مشترى بولوب يازلغان كشيلرگه ديكه‌بر آينده گازيته بوش يبه‌رلور.
روسيه‌ده‌گى هر بر پوچته خانه‌لرده «يولدز» گازيته‌سينه مشترى قبول ايدله‌در. «يولدز» گازيته‌سينه يازلو اراده‌سنده بولغان كشيلرگه آقچه‌لرن پوچته‌خانه‌گه كرتوب بيرب اوزلرى‌نڭ آدرسلرن يازدرب كؤيتانسيه آلورغه ممكندر. ۱۹۱۱ نچى يل باشنده مدتلرى طولاطورغان مشتريلرنڭ، گازيته طوقتاوسز بارسون اوچون آقچه‌لرن آلدانراق يبه‌رولرى رجا ايدله‌در. چونكه ياڭا يل آلدندن بر نيچه مڭ آلوچيلرنڭ آدريسلرى بر وقتده اداره‌گه كيلوب اويلگانلكدن پوچته‌دن آلو، دفترگه يازو هم آدريسلرنى باصدرو اوچون بر نيچه كون وقت اوزادر.
«يولدز» نڭ بر سنه‌لگى دورت صوم، آلتى آيلغى ايكى صوم اوچ آيلغى بر صوم ۲۰ تين‌در.
بر صومغنه يبه‌رگان كشيلرگه گازيته ايكى آيغنه كوندريلور.

تش طبيبى Ал. М. Бурляндъ
آليكساندرمار كؤيچ بؤرله‌ند آورولرنى هر كون ۹ دن ۴ كه‌قدر قبول ايته. نيقؤينسكى هم پچه‌ن بازارى اوراملرى چاتنڭ برادران كريمفلر يورطنڭ

تركيه قوراللانا.

استانبولدن «ده‌كودؤپارى» گازيته‌سينه يازالر:

حربيه وزيرى محمودشوكت پاشا اوزينڭ نظارتنڭ اولان حربيه وزارتى اوچون بيك تيزلكده آقچه تعيين ايتونى طلب قيلوب مبعوثان مجلسينه برلايحه كرتكان، مبعوثان مجلسنڭ بولايحه قارالغانڭ ديپوتاتلر قارشى طورسه‌لرده، محمود شوكت پاشا بو آقچه‌نڭ بيك كيره‌كلگن اثبات ايدوب مجلس طرفندن تصديق قيلدررغه موفق بولغان. مذكور آقچه‌نڭ عسكرگه قورال آلور اوچون بولوون فرض قيلالر. شولوق گازيته يازا:

تركيه حكومتى خلقدن جيلغان اعانلرگه‌گنه آلنا طورغان صوغش كويمه‌لرى ايله‌گنه قناعت قيلمى، ياڭادن برنى قدر ياڭا صوغش كويمه‌لرى آلورغه حاضرله‌نه. بحريه وزارتنده، وزير مختاربك رياستنڭ تركيه‌نڭ فلوت قوتن آرتدرو وطوغريسنڭ كيڭاشو اوچون آچلغان كاميسيه اون‌عدد، ايكنچى صنف صوغش كويمه‌لرى آلو اوچون پلانلر حاضرله‌گان.

بو كويمه‌لرنى آلو اوچون بحريه وزارتى‌نڭ اختيارنده كوبدن توگل مجلس طرفندن تصديق ايدلگان ۱۱۵ ميليون فرانك كريديت بار ايكان. صوغش كويمه‌لرينه طورڭ ياصاب زاكاز بيرله‌چكدر. بوطوركده ديگز پاراخودلرى ياصى طورغان زاؤود ابيه‌لرينڭ هر قايوسى دعوت ايدله‌چكدر.

پاناما كانالى

بر بر ييرده زور صومالى اشده بر نزاع چقسه ياخود بر ره‌رخيانت سيزلسه، اول اشكه «پاناما» اسمى بيرو عادت در. بو اسم پاناما كانالن وجودكه چغارو اوچون فرانسيه مملكتنڭ‌گى بايلردن بيك كوب آقچه‌لر جييوب صوڭندن شارطلاغان فيردينان ليسيپسقه فرانسيه‌ده بولغان صود اشلرندن كيلوب چقمشدر.

مسئله شوندن عبارت:

جنوبى آميريكه ايله شمالى آميريكه آراسنده طارغنه برموين بار. اوشبو طار ييرنى جروب بحر محيط كبير ايله بحر محيط آطلاسينى برله‌شدروب پاراخودلر اوزوب يوررگه. صلاحيتلى ايتوب ياصاغانده ياڤروپادن آميريكه‌نڭ غرب طرفنده‌غى شهرلرگه مال يورتو بيك اوڭغاى بولاچق هم يولللرده قسقاراچقدر. مثلا ليؤيرپولدن سان فرانسيسكو شهرينه حركت ايده‌چك بر پاراخود بوكونده آق ديگز، بحر احمر، بحر محيط هندى هم بحر محيط كبير آرقلى، نيچه ونيچه كونلر يول يوررگه مجبور ايدى؛ بوكانال ياصالغاندن صوڭ مذكور شهر، ليؤيرپول شهرينه اوٓلگيدن ۹ ده‌ڭ يارم چاقرم‌قدر ياقن بولاچقدر. آميريكه‌نڭ باشقه غرب طرفنده‌غى شهرلرده شولوق شهرلرده شولوق نسبتده ياقنلاناچقلردر. ايشته‌شول اوڭغايلقلرنى ملاحظه ايدوب ياڤروپاليلر آراسنده مذكور ايكى ديگزنى برله‌شدرو فكرى دنياغه چقدى. بو فكر اون آلتنچى عصرنڭ اورتالرندن باشلانغان بولسه‌ده اول زمانده‌غى خلقنڭ قولندن كيلورلك براش بولمادقندن طوقتالوب قالمشدر. صوڭره ۱۸۲۹ نچى يللرده بومسئله ياڭادن قوزغاتلسه‌ده اشلر فقط كاغذ اوستنده پلان ياصاو ايله‌گنه قالغان. نهايت بومسئله ۱۸۷۰-۷۴ نچى يلده آميريكه‌ده ۱۸۷۶ نچى يلده پاريژده ياڭادن قوزغالوب بوقاريده مذكور ليسيپسنڭ اجتهادى ايله بو اشكه چنلاب طوتنديلر. بوكشينڭ تخمينينه قاراغانده بو ايكى ديگزنى برله‌شدرو اوچون ۷۵ ميليون معكب ميتر ييرنى قازو وبونى قازيتو اوچون ۸۴۳ ميليون فرانك آقچه كيره‌ك بولاچق ايدى. حالبوكه اشكه كيلگاچ بوتخمين يالغش چقدى. مذكور اسميناغه بيك كوب مصارفڭ كرمى قالغانلغى، ايڭ آز بولغانده تخمين ايدلگان قدر ايكى ئلوش آقچه كيره‌كلگى آڭلاشلدى. نهايت ۱۸۸۱ نچى يلده كانالنى قازورغه كرشديلر.

۱۸۸۲ نچى يلڭ پاناماتيمر يولن ۹۴ ميليون فرانككه صاتوب آلوب كانالنى ۱۲ يلده ايڭ صوڭغه قالسه ۱۸ يلده قازوب بتررگه وعده بيرديلر وكانالنڭ اوزونلغى تيگزهم طاغلق اورنلرى ايله جمعسى ۱۳۱ كيلوميتر اوزونلغنده بولورغه تييش ايدى. ۱۸۸۵ نچى يل ليسيپس كانالنى تمام ايتو اوچون بر ميليارد ۲۰۰ ميليون فرانك آقچه كيرك بولاچغن اعلان قيلدى.

اشنى تمام ايته‌ر اوچون ياڭادن ۷۲۰ ميليون فرانكلق آكسيه‌لر چغارديلر. لكن بواشده صوڭندن بيك كوب كشيلرنڭ خيانتلرى ظاهر بولدى. اول زمانڭ فرانسيه‌نڭ وزيرلرندن باييونڭ ۷۵۰ مڭ فرانك رشوت آلغانلغى هم طاوش چغاره‌اولرى اوچون تورلى گازيته‌لرگه بيك كوب آقچه‌لر بيرلگانلك ظاهر بولوب اش صودقه قويلدى. محكمه اشلرى يل يارم قدر دوام ايتوب ليسيپس ايله فونتان، كاتوهم پاريژده‌غى مشهور مناره‌نى بنا قيلغان ئه‌يفيل اوزاق يللرغه، آقچه آلغانلغى ثابت بولغان وزير باييو بيش يلغه زندانغه يابلديلر، بواشكه قاتشى بولغان بارون ئه‌يناخ اوزن اوزى اوتردى، گيرس ايله آرتون اسملى كشيلر قاچديلر. شونڭ ايله اش تمام بولدى. كانالنى قازيتور اوچون آقچه بيرگان بايلر نيچه‌شه‌ر يوز ميليون ضرر ايتوب قالديلر. نهايت شمالى آميريكه جمهوريتى بواشكه كرشدى. قازلغان قدر ييراوچون آقچه‌لر توله‌ب، ياڭا صومالر جييوب كانالنى قازيتورغه شروع قيلدى. حاضرگى كونده اوشبو كانال تمام بولورغه ياقنلاشدى.

آميريكه‌دن كيلگان خبرلرگه كوره ۱۹۱۳ نچى يلنڭ آخرلرنده آچلاچقدر. دورت عصردن بيرلى دوام ايتوب كيلگان فرضلر ايكى يلدن وجودكه چغاچقدر.

بوکانالدن اوّلده یوقاریده ذکر ایدلگانچه بیك زور فائده‌لر کوتکانلر ایدی. لکن حاضر ایندی اش تمام بولورغه یاقینلاشقاچ اوّلده‌گی فرضلرنڭ وجودکه چغوب یتمه‌ونلگن قورقا باشلادیلر. اوّلده بوکانالنڭ سویش کانالی قدر زور اهمیتی بولور دیگانلر ایدی. حاضرگی کونده ایسه بونڭ خلافن دعوا قیلالر. چونکه بوقاریده ئه‌یتلگانچه گرچه بوکانال سایه‌سنده، یاوروپادن آمیریکه‌نڭ غربنده‌گی شهرلرگه بارو اوچون یوللر قسقارسه‌ده، کانال بیك قیمتکه توشکانلکدن آنڭ آرقلی اوزو اوچون پاراخودلردن بیك کوب آقچه آلناچغی طبیعیدر. کانال اوچون کوب آقچه تولب یاقندن بارورغه قارغانده یراق یرلردن ئه‌یله‌نوب بارونڭ آرزانراق بولووی احتمالدر. سویش کانالنده ایسه اش بتونله‌ی باشقه‌در. اوّلا آنڭ اوچون مصارف، پاناما کانالینه قاراغانده آزراق چقغان، ثانیا آرقلی چغوب بارر اوچون اورنلر بیك کوب، سویش کانالی آرقلی بتون آفریقانڭ شرق هم جنوبینه، بتون آزیانڭ غرب هم جنوبینه بتون هندستان، قتای، اقصای شرق هم یاپونیه‌غه و آفسترالیه قطعه‌سینڭ هر بر یرلرینه مال یوروتو ممکندر. پاناما کانالنده ایسه، بوخاصیتلرنڭ هیچ برسی یوق. اول فقط آمیریکه‌نڭ اوزی اوچون گنه اهمیتلی بولاچقدر. ایشته شول سببلردن طووب یتمه‌گان بوقیمتلی مدنیت بالاسینڭ بختسز بولووندن حاضردن اوك قورقا باشلادیلر.

مسلمانلرنڭ طلبلری.

اورنبورغنڭ امامری ومحله اهالیسندن وکیل اولارق آخوند زاهدالله حضرت کشایف، نعمة الله حضرت تیموشف هم عبیدالله حاجی کمالف دیکابر ۱۵نده کیچ، پلاتونیکوف جنابلرینه کروب توبانده ترجمه‌سی مذکور کاغدنی تقدیم ایتکانلر.

دیسنوئیتلنی استاتسکی صاوئیتنیك ایوان ماتوئیویچ پلاتونیکوف‌غه اورنبورغ شهرینڭ امامری هم اهالیسندن.

ذاته پرئوسخادیتلستوا، سزنڭ مرکزدن مقصودنی وآنڭ روشن بلوب. آنڭ حکومت ایچونده، بز مسلمانلر ایچونده بولغان اهمیتن تقدیر ایتوب بز مللار و اهالی، سزنڭ، شهرمزده بولویگز ایله فایده‌لنوب، اوز فکرمزچه دوخاونی صابرانیه‌نی اصلاح اشینڭ اساسنده قویله‌چقمدلرنی سزگه یازوب بیرونی اوزمزگه بورج حسابلادق. بزنڭ روحانی دائره‌لرمز هم اوقو یورتلره ایله، سز، داقلاد بوینچه‌غنه توگل، اوزگز کوروب طانوشقاچ بزنڭ عموما دینی اشلرمزنڭ اصلاح ایتلو مسئله‌سی بیك یتوشکان، تیزره‌ك حل ایتونی کوته ایکانلگه قناعت حاصل ایتدککزگه اشانامز.

شولایوق، سز روسیه مسلمانلری طوغریسنده‌غی زاکون ونظاملر ایله هم روحانیلرمزنڭ وروحانی دائره‌لرمزنڭ حقیقی حاللری ایله تمام طانش بولدیغگزدن بزنڭ توبه‌نده‌گی طلبلرمزنڭ عقلی هم اساسلی ایدکینی اعتراف ایته‌رسز دیب اشانامز.

بز تلیمزکه، بوطلبلرمز حکومت طرفندن اعتبارغه آلونسونلر، هم دوخاونی اشلرمزنی اصلاحنڭ نیگزینه قویلسونلر. شونی کوره، بوطلبلرنی ماتیریال حکمنده قبول ایته‌رگه، شاید تفتیشگز تمامندن صوڭ داخلیه مینیسترینه تقدیم ایته‌چکگز داقلادغه شولارنی کرترگه، سز جنابلردن صوراوغه جرأت ایتدك.

◆◆

اورنبورغ شرعیهٔ محمدیه‌سینی اصلاح هم عموما مسلمانلرنڭ دوخاونی اشلرینی تشکیل خصوصنده اورنبورغ شهری مسلمانلرینڭ طلبلری:

۱) مسلمانلرنڭ روحانیلری، توبانلرینده، شولایوق یوغاریلرینده خلق طرفندن صایلانورغه، حکومت طرفندن تصدیق ایتلورگه تیوشلیلر؛ ۲) مسلمانلرنڭ شریعت بوینچه قارالا طورغان هر بر اشلرینه روحانی دائره‌لرنڭ صلاحیتی تعمیم ایتلورگه تیوشلی؛ ۳) بزنڭ روحانیلرمز پراوصلاونی روحانیلری فایده‌لنه تورغان هر بر (ملکی هم اقتصادی) حقوق و امتیازلر ایله فایده‌لنورغه تیوشلی؛ ۴) مسلمان روحانیلرینڭ توبانلرینکده، یوغاریلرینکده معیشت اشلری اوزلری طوتقان اورنغه مناسب روشده حکومت طرفندن تأمین ایتلورگه تیوشلی؛ ۵) مکتب هم مدرسه‌لرنڭ اداره‌سی دوخاونی صابرانیه قارامغینه بیرلورگه تیوشلی؛ ۶) مکتب مدرسه اشلرن قاراو، حکومت مکتبلرنده آنا تلی هم دین درسلری اوقتو مسئله‌سن حل ایتو، مذکور مکتبلرده شول درسلرنڭ معلملرن تعیین ایتو اشلری ایچون دوخاونی صابرانیه‌ده مخصوص شعبه تأسیس ایتلورگه تیوشلی؛ ۷) اماملق لوازمی ایله برگه بولماغان معلم ومدرسلرمزنڭ احوالی، آلارغه دوخاونی صابرانیه طرفندن شهادتنامه بیرو ترتیبی، بر نظامغه قویلورغه تیوشلی. بو مسئله‌نی حل قیلغانده، معلم ومدرسلر آلار ایچندن صایلانا طورغان شاکردلرمزنڭ حالی هم روحانی علم خانه‌لرمزنڭ حالی اعتبارغه آلنورغه تیوشلی؛ ۸) بار وقفلرنی کوزه‌تورگه، بیکیلرنی تصدیق ایتارگه‌ده دوخاونی صابرانیه‌گه حق بیرلورگه تیوشلی.

بوطلبنامه‌گه امامر ومحله اهالیسندن برنیچه کشی امضا قیلامشدر.

پلاتونیکوف جنابلری بوکاغذنی اوقوب هرماده‌سنده ایضاحات بیره بارغان. بونامه‌نی مینیسترگه تقدیم ایتارگه وعده بیرگان.

صوڭره نعمت الله حضرت امامر ادندن اوزلرینڭ، مفتش جنابلرندن وحکومت‌نڭ تفتیش ایتووندن بیك راضی بولوب قالدقلرینی بیان ایتکان. مفتش جنابلری هم اوزینه اعتماد ایله معامله قیلونغانغه بیك راضی بولوین بیان ایتوب، وکیللر بر ساعت قدر اوطرغاننڭ صوڭنده کوریشوب کیچ ۱۱ ساعتده آنڭ حضرندن چقغانلر.

«وقت»

یاڭا اثرلر.

بوکونلرده قزلر مکتبینه مخصوص بیك گوزه‌ل ایکی قرائت کتابی نشر اولندی. بونلرنڭ برنچیسی زبیری وش. احمر افندیلر طرفندن ترتیب ایدلوب «قزلرغه مخصوص قرائت کتابی» اسمنده؛ ایکنچیسی ظریف افندی بشیری طرفندن «قزلر قرائتی» اسمنده‌در. بولار هر ایکیسی بیك ماتور وآچق تل بلـه‌ن یازیلوب، گوزه‌ل روشده طبع ایدلگانلر.

فقط بویرده شونی ئه‌یتوب کیته‌رگه طوغری کیله، قزلر اوچون ترتیب ایدلگان کتابلر، مندرجه‌سی اعتباری بلـه‌ن قزلرغه مخصوص بولورغه آلارنڭ احوال روحیه‌سینه موافق، آلارغه مخصوص حسلرنی اویغاتوراق یازلورغه لازمدر. ایرلر یازلغان کتابدن عارف اورنینه عریفه، امین اورنینه امینه اسملری قویوبقنه آلماشترلغان بولماسقه تییشدر.

«قزلرغه مخصوص قرائت کتابی»نڭ کوب حکایه‌لر، مذکور روشچه گنه آلماشترلغانغه اوخشی. بوجهتدن «قزلر قرائتی» موفقیتلی. آنده چنلایوق قزلرغه آنالق، شفقت وتربیه حسلری کرتورلك حکایه‌لر ترك محررلرینڭ اثرلرندن اقتباس قیلنوب درج ایدلگان شعرلرینده کوب هم موفقیتلی. فقط مکتبکه باروچی بالانی، صوبلورغه باروچی صارققه اوخشاتوب یازلغان شعرگنه مینچه بالالرغه اوقتورغه بیك موافق بولماسه کیره‌ك. معلم ومعلمه افندیلرگه هر ایکیسن کوروب قارارغه توصیه ایدم.

اولگسینڭ ناشری «صباح» کتبخانه‌سی ایکنچیسینکی «بول» کتبخانه‌سی.

«طوپی».

خارجی خبرلر

ایران. ایران شاهینڭ نائبی نصر الملك‌نڭ ژینا شهرینه طوقتاغانلغی گازیته‌مزنڭ اوزغان نومیرنده یازلغان ایدی. صوڭغی خبرگه قاراغانده آنڭ طهرانغه قایتوون کیچکدرووینه سبب قارشی آلنووی حقنده ایران حکومتی ایـله ایکی آراده اختلاف چغووی بولغان. ایران حکومتی بیك زوره‌لاب قارشی آلورغه نیه‌تله‌گان حالده نصر الملك عادی کشی شیکلی گنه بولوب قایتمقچی بولا ایکان. حکومتنڭ «طهران خلقی ایله برگه حکومت اربابی سزنی تعظیمله‌ب قارشی آلورغه حاضرله‌نه‌لر» دیب بیرگان تیلیگرامینه قارشی نصر الملك: «اول طوغریده بر ده خفالانماوگزنی اوتنه‌م. چونکه خلق جیلغان وقتده ایسکیلك طرفدارلرینڭ فتنه چغارولری احتمال» دیب جواب قایتارغان. هر نیچك بولسه‌ده، نصر الملك‌نڭ ژیناشهرنده عاشورا بایرامی اوتکانچی طوروی احتمال.

ایرانده مستوفی الممالك تحت ریاستنده تأسیس ایتلگان وزیرلر کابینیتی استعفا قیلورغه حاضرلنه. بومسئله‌نڭ نصر الملك قایتقاچ، حل قیلناچغی حقنده طهراندن خبر آلندی.

آوستریه. ایمپیراتور فرانس یوسفنڭ امری ایله آوستریه‌نڭ وزیرلر کابینیتی استعفا قیلدی هم یاڭاسن تأسیس ایتو حاضرگی باش وزیرگه طابشرلدی.

فرانسیه. فرانسیه‌ده تیمر یول زاباستوکه‌لری یاصالغان وقتده تیمر یول ناچالنیکلرندن برسن ئوترتوده متهم بولغان، اشچیلر اتفاقینڭ سرکاتبی دیوران فرانسیه محکمه‌سی طرفندن ئولم جزاسینه حکم ایتلگان ایدی. بوایش فرانسیه‌ده هم یاورپانڭ باشقه یرلرنڭ خدمتکارلرنڭ قوزغالولرینه سبب بولدی. آنلر دیوران ئوترلگان تقدیرده اش طاشلایاچقلرن اعلان ایتدیلر.

فرانسیه پارلامینتنده‌غی دیپوتاتلردن ده ۱۵۰ قدر کشی جمهوریت رئیسی فالییرغه مراجعت ایتوب، ئولم جزاسن آلماشدرونی طلب قیلغان ایدیلر. اوشبوسببدن فالییر دیورانغه ئولم جزاسن آلماشدروب، ۷ یل کاتورغه ییبه‌رو حقنده فرمان چغاردی.

میکسیکه. چیکاگودن آلنغان خبرگه قاراغانده بوکونلرده میکسیکه‌ده کازا-کولورادو بلغاسی بوینده اختلالچیلر ایله حکومت عسکری آراسنده بیك زور محاربه بولغان. ۴ ساعت قدر آتشقاندن صوڭره حکومت عسکرلری ۶۰۰ میتلرن محاربه میداننده قالدروب، قاچارغه مجبور بولغانلر. اختلالچیلردن تلف بولغان کشیلرنڭ حسابی معلوم توگل.

آنگلیه. لوندون شهرنده آلماس ماگازینن طالاوده هم اوچ پالیتسه‌یسکینی ئوترروب، ایکیسن جراحتله‌وده متهم بولغان روسیه تبعه‌لرینڭ اشلری محکمه‌ده قارالا باشلادی. متهملر آراسنده خاتونلرده بار. محکمه‌نڭ زاللری طکللارغه کیاوچیلر ایله هر کون طولی بولا. محکمه‌گه صیماغان کشیلر اورامده جیبلوب طورالر. متهملر اینگلیزچه بلمه‌گانلکدن، ترجمان واسطه‌سیله سویله‌شه‌لر.

ترکیه. دمشقدن کنج ترکلر کامیتیتینه آلنغان خبرگه قاراغانده حورانده درزیلر آراسنده چووالولر همان دوام ایتمکده ایکان. بوکونلرده ترك عسکرلری ایله ایکی آراده بیك قوتلی مصادمه واقع بولغان. ۱۵ مڭدن عبارت درزیلر ترکلرگه هجوم ایتوب، ۴ باتالیون عسکرلرن چولغاپ آلغانلر. محاربه برنیچه ساعت قدر دوام ایتکاچ، ترکلرگه یاردمگه ینه‌دن ۴ باتالیون عسکر کیلگان. شول سببدن درزیلر کیری چیگنورگه مجبور بولغانلر. ایکی آراده ینه‌دن بیك زور صوغشلر بولووی احتمال طوتلغانلقدن، سوریه، فلسطین هم بیروت‌ده‌گی عسکرلرنی‌ده حورانغه ییبه‌رورگه فرمان بولغان.

حورانده فتنه‌چیلرگه قارشی ییبه‌رلگان عسکرلرنڭ بعضلری آفیسه‌رلرگه اطاعت قیلمیچه درزیلرگه آتودن امتناع ایتکانلر ایکان. عسکری وزیرنڭ امری ایله آنلرنی قایتاروب، اورنلرینه یاورپای ترکیدن یاڭا عسکرلر ییبه‌رگانلر.

گریتسیه و بلغاریه. گریتسیه هم بلغاریه حکومتلری آراسنده ترکیه‌گه قارشی طورو مقصودی ایله اتفاق یاصالو احتمالی بعض گازیته‌لرده یازلغان ایدی. بوآراده آلنغان خبرلردن مذکور اشنڭ وجودکه چغارغه یاقنلاشقانلغی آڭلاشلا. حاضرگی کونده بوطوغریده ایکی آراده کیڭاشلر یوری باشلاغان.

آنلر کرید جزیره‌سن گریتسیه‌گه، ماکیدونیه‌نی بلغاریه‌غه قوشوحقنده ترکیه‌گه صوغش اعلان ایتمکچی بولالر ایمش، دیب ژینادن خبر بیره‌لر. اول تقدیرده رومینیه‌نڭ ترکیه‌نی یاقلاب، آنلرغه قارشی باررووی احتمال. چیتدن یاردم ایتوچیلر بولماسه‌ده، ترکیه‌نڭ عسکر وفلوطلری مذکور ایکی حکومتنڭ قوتلرینه مقابله قیلا آلاچقلر ایمش.

تاتارچه تیاتر.

۱۷نچی دیکه‌برده جمعه کون، نوؤی قلوب زالنده، سیار تروپپا آرتیستلری طرفندن «اویات» دراماسی ایله ترکچه‌دن مترجم «حست بابا» اسملی ایکی پرده‌لك کامیدیا صحنه‌گه قویلدی. «اویات» دراماسی یوزلرچه دفعه کورلگان هم اوزی هم سوزلری بیك ایسکرگان سطحی بر اویوندر. شولایده بولسه، بوپیه‌سه بتون ملی اویونلرمزنڭ باباسی و تاتار تیاتری عالمنده تراددیتسیونلی برپیه‌سه اولمق اوزره تانولسه جائزدر. چونکه اکثرینده موسم اوشبوپیه‌سه ایله آچلا وکوب وقتده شونڭ ایله ختام بولادر.

اویناوچیلردن: عزتوللینا، کاریییف، ایمانسکی، وقولالایف، هر وقتده‌گی کبی ابراز مهارت ایتدیلر. اصلنده قوری طاتسز بولغان بو اویون، اوشبو آرتیستلرنڭ اویناولری سایه‌سنده شایان دقت چقدی. اوچنچی پرده‌ده عزتوللینا خانمنڭ ابراهیم ایـله اولان محاوره‌سی صوڭ درجه‌ده روحلی وخلقنڭ کوزلرندن کیتره‌چك درجه‌ده تأثیرلی بولدی.

صحنه‌مزنڭ مدار افتخاری اولان بو اوستا آرتیستکه هر جدی اویونغه اوزینه مخصوص بر روح، مکمل بر تیپ بیره ویالغز آنڭ آرقاسنده غنه امیدسز درجه‌ده ناچار بولغان اویونلرده دقت ولذت ایله تماشا قیلنادر. لکن شونسی تأسفلی، که بو، کیك وفطری اولان مهارت و تالانت اوچون حاضرگی پیه‌سه‌لرمزنڭ رامکه‌لری بیك طار و بوجسیم تالانتنی بتون قوت وعظمتیله تعبیر ایتودن عاجزدرلر. دینلبلورکه بوکونگه قدر عزتوللینا خانمنڭ تالانتینه مناسب بر پیه‌سه یازلمامشدر، بلکه بوندن صوڭ یازوچیلر بولور.

باشقه اویناوچیلردن: صامیتوا، فیض اللین، مانغوشف تنقید خارجنده ناچار اویناديلر. خصوصیله فیض اللین، رحیم رولینه آرتق درجه‌ده شارژیراوایت ایتدی وحددن طش ایسرك بولدی. فیض اللین‌گه بوندی مسئولیتلی روللرنی آلورغه توصیه ایته‌یمز.

«حست بابا» یاغشوق کوڭللی، ترکچه ایسکی برکامیدیه‌در. اویناوچیلرنڭ گریم وفیافتلری و کییملری غایت موافق وماطور و آقتق پرده‌سی بیك گوزه‌ل و شاعرانه‌در.

کاریییف حست بابا رولینی اوزینه مخصوص براوستالق ایله اویناب خلقنی بیك کولدردی. لکن عزتوللینا، صبیحه خانم اوچون بر آز آغرچه‌در. عزتوللینانڭ چن آمپلواسی inqenue dramatique (ئه‌نژه‌نو دراماتیك) در. شونڭ اوچون آنڭ کامیدیه روللری کوب وقتده دراماغه اوخشاب تأثیرینه بر آز خلل کیتره‌در. مثلا حست بابانڭ برنچی پرده‌سنده آلافرانقه کیینگان یات بر یکتنڭ کرگاننی کورگاچ، صبیحه خانمده مسلمان قزلرینه مخصوص سوینچ واویالو ایله قاتش خفیفچه برخوف وتلاش کیره‌ك ایدی. لکن عزتوللینا فائق بکنی صووق حتی بر دشمان صفتیله قبول ایتدی. کذالك آقتق پرده‌ده قورقاق برمسلمان قزینڭ ملا وخلق آلدنده فائق بکگه جدیانه: «التفاتکزنی بر یاقغه قویوب طرکز، اوّل اشنی بتریك» دیب ئه‌یتووینه پرده اشانلمی ونکامدن صوڭ جسیمه خانمنڭ آتا وآناسینه یوگروب باروب قوچاقلایسی اورننده بونلرغه قاربشو آمرانه وحتی متکبرانه بر روشده خطاب قیلووی، کامیدیه‌نڭ شاداق روحینی جوبوب بیره. مینم خاطرمده قالدیغنه گوره: کامیدیه شاعرانه ومعصومانه برطرزده یعنی Идиллический یازلغان بولورغه کیره‌ك. بناءً علیه اجراسی‌ده شوڭا موافق بولورغه تییش ایدی. لکن اجراسنده حقیقت کوب قاتشدرلغان وحیات معصومانه‌دن براقلاشلغان. بونقطه‌دن محاکمه قیلغانده اویوننڭ رسما بر آز قایغیلی یرلریده یکل وکوڭلگه آغرلق کیترمی طورغان بولورغه کیره‌ك. مثلا جسیمه خانم اوزینڭ آچاغینه آچولی وکولکی بر طرزده آڭلاتورغه تییش ایکان، حالبوکه اول آچلقدن؛ تاب قالمش قزغانچ بربالا بولوب آڭلاشلدی.

ایمانسکی، فائق بك رولنده بزنی اقناع ایته آلمادی. آقتق پرده‌ده حست بابا ایله معامله‌سی ومحاوره‌سی بیك قیا چقدی. یوقاریده دیدیکمکه اویون ممکن قدر شادلقلی ومعصومانه اوینالورغه تییش. اویوننڭ کیدیشی شونی اقتضا ایته. حالبوکه فائق بك حست باباغه قارشو عادتا بر دشمان کیسلدی! بو آرتیستنڭ ینه ایکی زور بر قصوری پیه‌سه‌ده بولماغان سوزلرنی اوز طرفندن آرتدرووبدر. بو عفو اولنماسلق جنایتکه ایمانسکینڭ دقتینی جلب ایته‌مز. بو اویونده ایڭ اوستا اویناغان، حست بابانڭ بتون پسیحولوگیاسینی ایڭ یاشرون ونازك نقطه‌لرینه قدر آڭلاب تصویر ایتکان آرتیست، شبهه‌سز کاریییفدر. باشقه آرتیستلر اوز روللرینی نی درجه آڭلاب بتکره آلماسه‌لر، کاریییف، بالعکس شول درجه‌ده آڭلاب بتکرمشدر. بو، حقیقة برحست بابا ایدی: آچوسز، معصوم، ساده دل برقارت بالا... هر نه ایسه آرتیستلر حقنده بوقدر کافی. «حست‌بابا»نڭ تیاتر اوچون یاڭادان ترجمه اولندیغنی ایشتدك. لکن بو ترجمه بیك موفقیتسز چققان بولورغه اوخشی. چالالی وفسلی تورکلرنڭ آغزلرندن «چای اچر»، فلان صوم فلانچه تیین» و«مکاریه یارمینکاسی» کبی سوزلرنڭ وبونڭ اوستینه تاغی «نو»، «آبینیت» کبی روسچه سوزلرنڭ ایشتلووی بیك غریب وقزق طیولا. بو سوزلرنی: قهوه، لیرا، غروش، پاره کلمه‌لری ایله تعبیر ایتو مناسب کنه توگل، حتی لازمدر. همده قزندن برفنجان قهوه قزغانغان وبرصارق باشینی بر آطنه آشاغان حست بابانڭ بریاپانتقاشلی یوزکارگه اهمیت بیرووی کوڭلگه برده یاتشیدر. پیه‌سه‌نڭ بعض بر Купюр لریده یوق توگل. مثلا کتابده پرده آخرنده فائق بك صبیحه خانمنڭ صاچینه الماس قاشلی بر بروش تاغا وبونی کوروب حست بابا ایله خانونی حیرتده قالالر. اما اویونده بونلر قالدرلغان.

باشقه اویناوچیلرنڭ روللری آز واهمیتسز ایدی. یالگز نیلی عبدی ایله حضرت مقصدکه خیلی یقینلاشقانلر ایدی.

هر نه ایسه اویون کوڭللی و گوزه‌ل، اجراسی اوستانه بولدی. شاقدای جیلغان خلقنڭ اویوندن ممنون بولوب تارالدقلری آڭلاشلدی.

تیاترال.

یاپونیه . ایمپیراتور میکادونڭ جانینه سوٗقصد قیلوده متهم بولوب، کاتاکی اسملی آدم قولغه آلنغان ایدی. آنڭ اشی تیزلکده عسکری محکمه‌ده قارالاچق. متهمنی حمایه قیلورغه یاپونیه‌نڭ ایڭ اوٗستا آدۋاکاتلرندن ایکیسی اوٗستلرینه آلدیلر. اقصای شرق گازیته‌لرندن بعضلرینڭ یازولرینه قاراغاندہ کاتاکی ناحق بلا ایله متهم بولغان ایمش. آنڭ ئولم جزاسینه حکم ایتلووی احتمال بولغانلقدن، یاوروپانڭ کوب ییرنده محکمه‌نڭ قرارینه پروتیست یاصارغه حاضرلنه‌لر.

هندستان . هندستانده هندیلرنڭ الله‌آباد شهرنده آچلغان اسییزلری تمام بولدی. اسییزنڭ آخرغی مجلسنده هندستانده سیاسی اشلر ایله متهم بولوب قولغه آلنغان کشیلرگه عفو عمومی بیرونی آنگلیه‌دن طلب ایته‌رگه قرار بیردیلر. بو اسییزد صوڭنده هندستان مسلمانلری ایله هندیلرنی کیلشدرو هم ایکی آراده اتفاق یاصارغه طرشو اوچون، ینه‌دن بر کونفیرینسیه یاصالاچق. کونفیرینسیه‌غه مسلمانلرنڭ وهندیلرنڭ معتبر انلرندن کوب کشی اشتراك ایته‌چك.

فرانسیه.

فرانسیه‌ده تولون شهرنده عسکری اشیا صاقلانا طورغان اسکلادنی قاراوللاب طوروچی صالدات تونله‌بله یانینه کیله باشلاغان ایکی کشینی کوروب، کیته‌رگه قوشقان. لکن آنلر همان یاقن کیلولرنده دوام ایتکانلر. اوشبو سببدن صاقچی صالدات آنلرغه آتا باشلاغان . ملطق طاوشینه طوبچی عسکرلردن برسی کیلوب، نامعلوم آدملرنڭ برسن ئوترگان، ایکنچیسن جراحتله‌گان . تفتیش صوڭنده آنلرنڭ روسیه برونینوسی «اصلاۋا» ده خدمت ایتوچی ماتروس ایکانلکلری معلوم بولغان. ئولگانی علی زبیرف اسملی مسلمان، ایده‌شی اسکوۋورتسوف اسملی روس ایکان.

بیچاره‌لر کیچ بله شهرنی قارارغه چققان وقتلرنده آداشوب، عسکری اسکلاد یانینه کیلگانلر. فرانسوزچه بلمه‌گانگه کوره صاقچینڭ کیته‌رگه قوشقانن آڭلاماغانلر.

رحیم خان . ایران اچنده طالاولر یاصاب یوروب، صوڭره روسیه‌گه قاچقان مشهور رحیم خان ینه‌دن ایرانغه قایتقان. آنده اوزینه ینه‌دن کشیلر ایه‌رتوب، فتنه‌لر چغاروی احتمال.

زلزله . بو آراده گریتسیه‌ده خیلی قوّتلی زلزله واقع بولغان. لیخین اسملی شهرده یورطلرنڭ کوبسی ییمرلوب بتکان. شهرده طورغان کشیلرنڭ ایسه‌ن قالغانلری باشقه ییرلرگه قاچوب کیتکانلر. ئه‌لی حاضرده گریتسیه اچنده یاغمور هم بوٗز یاوده وسیره‌ك سیره‌ك ییر سلکنولر حس ایتلمکده ایکان. زلزله‌دن کیلگان ضرر بیك کوب.

داخلی خبرلر

بورچ توله‌مه‌وگه قارشی.

بورچ ایه‌لرینڭ، ملکلرن خاتونی یاخود باشقه بر کشی اسمینه یازدروب بورچلرن توله‌مه‌و بوصوڭغی یللرده تمام عادت حکمینه کرگان اشدر. بو اش زور سوداگرلر اوچون بیك اوڭایسز اش بولغانلقدن، آنلر طرفندن بوڭا قارشی طورو اوچون تورلی آرگانیزاتسیه‌لر وکامیتیتلر یاصالدی.

حاضر حیله ایله بورچن توله‌مه‌وچیلر حقنده‌غی نظامنی اوزگارتورگه فرض قیلالر.

۲۲نچی دیکابرده ۲۰۰ کشیدن عبارت موسکوۋا بایلرینڭ مجلسلری بولوب، «سودا اشلرینڭ ایکنچی کشیگه کوچووی حقنده»غی نظام لائحه‌سی قارالدی.

معلومدر که حاضرگه قدر سودانی بر کشیدن ایکنچی کشیگه کوچرگانده یاکه صاتقانده، اوّلگی خوجه‌نڭ بورچلرن ایکنچیسینه توله‌و لازم بولمی ایدی. هم آصاتلق ایله بایورغه تله‌وچیلر کوب وقتده کیبیتلرن خاتونی اسمینه کوچروب، بورچ توله‌ودن قوتلوب قالالر ایدی. لکن یاڭا لایحه بتونله‌ی باشقه‌چه.

آنڭچه، بر اشنی کوچرگانده یاکه صاتقانده آلوچی اوّلگی بورچلری ایله بتونله‌ی آلورغه کیره‌ك. یعنی اگر اش ایکنچی کشی اسمینه کوچرلسه‌ده، باری بر بورچ توله‌ودن قوتلا آلمیدر.

بو خبر کوب سوداگرلرنڭ کیفن ییبه‌ره‌چکدر. چونکه آنلر حاضرگه قدر کوب وقتده کیبتلرن ایکنچی کشی اسمینه یازدروب، ایکنچی کشی حقن باصوب قالالر، وشونڭ ایله برابر بر تورلی‌ده جزا کورمیلر ایدی. لکن یاڭا لائحه اول اشلرنڭ برسینه‌ده اورن قالدرمیدر.

۱٦٧ یاشلك قارچق.

تیفلیس گوبیرناسنده، اوریاتو بانی اسملی آولده توراتاشویلی اسملی یوز آلتمش ییدی یاشلك بر قارچق بار. بو قارچق بوکونلرده بالاسینڭ بالاسینڭ بالاسینڭ بالاسینڭ طوینده بولوب باشقه خلقلر ایله برگه بییشکان. قارچقنڭ حاضر فقط کوزی گنه ضعیفله‌نه توشکان. اون بالاسندن حاضر فقط بر قزی‌غنه ایسه‌ن قالغان. حفیدلرندن هم حفیدلرینڭ بالالرندن ٤٥ کشی بو قارچقنڭ کوز آلدنده وفات بولغان.

اشتراف.

آستراخانده چغاطورغان «برهان ترقی» گزیته‌سینڭ محرری مصطفی لطفی افندیگه ٥۰ صوم اشتراف صالنغان. بو گازیته‌نڭ ۱۲٤نچی نومیرنده شورای اسلام مکتبلرینڭ کامیسیه‌سینڭ دیریکتورگه چای ضیافتی بیرگانی یازلغان ایدی. اشتراف شول مقاله اوچون صالنغان. اگر تولی آلماسه، اوچ آتنا حبس قیلناچقدر.

آستراخانده کافکاز وآستراخان یاشلری برله‌شوب تیاتر اوینارغه قرار بیرگانلر. اوزلارن رسمیله‌شدر وطوغروسنده گوبیرناطورغه عریضه بیره‌چکلر هم ییتربورغه سینزورغه ۱٤ له‌ب تیاتر رساله‌سی ییبه‌ره‌چکلر ایمش.

خیانت.

ترکستانده صوبیك قدرلی نرسه ایکانچیلگی کوب کشیگه معلومدر. شولای بولسه‌ده، بو صوڭ یللرده تیمر یول اوتکان ییرلرده استانسه‌لرده خزینه طرفندن قویولر قازلوب خلقغه بر آز بیگلك بولدی. لکن تیمر یوللرنده‌غی خادملر بونده‌ده اوز فائده‌لرن یوغالتماغانلر ایکان.

آریس استانسه‌سنده آگینتلر طوتقانلرده، خزینه قویوسندن صو آلوچیلرغه چیله‌گینه ییدی تین آقچه توله‌رگه یاصاغانلر. شول طریقه آریس استانسه‌سینڭ تیره یاغنده‌غی آول خلقی صونی آقچه توله‌ب آلوب کیلگانلر. هم بونڭ آرقاسنده تیمر یول آگینتلری ٦۰ مڭ صومله‌ب آقچه حاصل ایتکانلر.

صوڭندن بو خیانت سیزلوب تفتیش یاصالوب، بایورغه تله‌وچی آگینتلر حبس قیلنوب محکمه‌گه بیرلگانلر.

تفتیشدن معلوم بولدیغینه کوره، برنیچه یل اچنده، آرتق صو آلنغانلقدن، بیك کوب نیفت آرتق کیتوب خزینه‌گه ٥۰ مڭ صوملاب ضرر بولغان.

سلیم خان.

کافکازده سلیم خان اسملی بر یول باصارنڭ نیچه یللردن بیرلی کافکاز مأمورلرن آبدراتقانلغی هم همان اوزن طوتدرمیچی یورووی اوقوچیلرغه معلومدر.

چیچینسلر اسییز یاصاب، سلیم خاندن حسن اختیاری ایله روسیه‌نی طاشلاب کیتونی اوتنورگه هم اگر سلیم خان حاضرده برور بیرده اوترلسه، آنڭ اوترلگان بیرنده‌گی آول خلقینه ضرر ایتمه‌ونی حکومتدن اوتنورگه قرار بیرگانلر.

اقتصادی خبرلر.

روسیه‌نڭ بو یل ۱٥نچی دیکابرگه قدر بولغان مالیه واقتصادی حاللری طوغروسنده‌غی رسمی خبرلر نشر ایتلدی.

بو خبرلرگه قاراغانده، ۱۹۱۰نچی یلده بولغان ایگن اوشبو ره‌وشده‌در: یاۋروپای روسیه‌ده بو یل بارسی ۸۲,٦۰۲,٦۰۰ دیسه‌تینه ییر چه‌چلگان. دیمك اوتکان ۱۹۰۹نچی یلغه قاراغانده ۱,۷۳۰,٥۰۰ دیسه‌تینه چه‌چولك ییر آرتقان بولادر.

شول چه‌چلگان ییردن بارسی ۳,۹٥۸,۸۲۲,۸۰۰ پود اورلق آلنغان. بونلردن ۱,٥٦٤,۳٥۷,۷۰۰ پودی اوجمدر.

اورتاچه حساب ایله بو یل هر دیسه‌تینه‌دن ٤۸ پود ایگن چققان. بو حسابدن صوڭغی بیش یل اچنده‌گی اورتاچه حسابقه قاراغانده دیسه‌تینه‌سینه ٥ پود آرتق بولادر. بویلغی ایگن اوتکان ۹نچی یلغه قاراغانده ٤۱٥,٤۰۰,۰۰۰ پود کیم بولغان.

یولبارسلر . پریموراوبلاستی

بینیفسکی قریه‌سی تیره‌سنده یولبارسلر کورینه باشلاغان. بونلردن بر باطرراغی آول یانینه قدر کیلوب بر آطنی بووب اوتروب ایتینڭ بر آزن آشاب کیتکان. آوچیلر بونی سیزنوب اوترلگان آتنڭ گاوده‌سی یانینه اوزندن اوزی آتلا طورغان ملطقلر قویوب قالدرغانلر. ایکنچی کوننی دورت آوچی آتنڭ یاتا طورغان اورنینه بارغانلر. یولبارس اوزندن اوزی آتلا طورغان ملطقلردن جراحتله‌نوب آتدن بر آز یراغراق مسافه‌ده یاتا ایکان. کشیلر کیله باشلاغاننی کورگاچ طوروب کیتمکچی بولسه‌ده، آوچیلر یاڭادن آتوب یولبارسنی اوترگانلر.

بو طرفلرده کورینه طورغان یولبارسلرنڭ بیك زور گاوده‌لی ایدکلرن سویلیلر. مذکور اوترلگان یولبارس ده اون بیش پود آغرلغنده ایکان. آوچیلر مذکور یولبارسنڭ تیریسن ۋلادیمیرو - آلیکساندروفسکیگه کیتروب ۲۱٥ صومغه صاتقانلر.

ۋ . آ . کارااولف .

دولت دوماسینڭ صوللری زور بر اعضالرن یوغالتدیلر. ینیسی گوبیرناسینڭ بردن بر وکیلی ۋاسیلی آندرییۋیچ کارااولف وفات بولدی.

کارااولف دوماغه صایلانغانچی، کراسنی یار آکروژنی صودنده چاستنی یاۋیرنی بولوب خدمت ایتکان. کارااولفنڭ بولای یراق کیتووی البته بر سببسز توگل. پیتربورغ اونیۋیرسیتیتنده اوقوغان وقتنده، ۱۸۸۳نچی یل حبس ایتلوب اشلیسسیلبورگ کریپستینه یابلغان، آندن صوڭ طورو اوچون ایرکوتسکی گوبیرناسینه ییبه‌رلگان.

دوماغه صایلانغاچ کارااولف ئه‌له‌نیچه کامیسیه‌گه صایلانوب، اوڭلر ایله کورشه باشلادی. آنڭ دوما منبرندن سویله‌گان سوزلری، اوڭلرنڭ ده قورالارن طاشلارغه مجبور ایته‌ایدی. اوڭلردن کشیش ۋارکسیننڭ اوزی حقنده ئیکان نامعقول سوزلرینه کارااولف دوما منبرندن اوشبو سوزلرنی ئه‌یتکان ایدی.

«اییۋ، مین کاطرژنیك ایدم، آچق باش هم آیاغمده بوغاو اولدغی حالده نهایتسز ۋلادیمیرکه‌نی اولچه‌دم. مین آنی شونڭ اوچون اولچه‌دم، چونکه سزنڭ مونه حاضر بو مجلسده جییلووکزنی تله‌رگه هم شول حقده سویله‌رگه شول وقتده‌اوق جرأت ایتدم» - دیدی.

کارااولف حریت دینیه طرفداری بولغانلقدن یشابان اعتبار ایدی. اول طوغری کیلگانده هر وقت حریت دینیه‌نی تقویه قیلوچیلردن ایدی. شونڭ اوچون آنڭ صوڭغی آورووی وقتنده‌ده، اشارو آبره‌دلر کارااولفنڭ آورووی مناسبتی ایله اوزلرینڭ تأسفلرن اظهار ایتمی چدی آلمادیلر.

اطراف خبرلری

یاڭا مکتب.

سبر تیمر یولی اوستنده پیتروپاولدن ٤۰ چاقرم مسافه‌ده‌گی مولود نام قریه‌گه ملا حبیب الله بن عزة الله امیری نام ذات اوز صوماسندن مڭ صومغه توشروب بر ابتدائی مکتب بنا قیلغان. مذکور مکتبده حاضرگی کونده آلتمش قدر بالا تحصیل علم قیلمقده‌لر ایکان. اوشبو زور خدمتی اوچون قریه اهالیسی حبیب الله افندیگه تشکر قیلالر.

چیله‌بی.

چیله‌بی شهرنده‌گی یاشلر جییلشوب کوبدن توگل قزلر مکتبی فائده‌سینه تاتارچه تیاتر اویناغانلر هم تیاتردن کیلگان ۱۸۸ صوم ۹۲ تین فائده‌نی قزلر مکتبی اداره‌سینه بیرگانلر.

تونته‌رده تفتیش.

مالمژ اویه‌زی تونته‌ر قریه‌سنده نجیب حضرت تحت اداره‌سنده بولغان مدرسهٔ شمسیه اوستندن آلتمشلاب تونته‌ر کشیسی عریضه بیرگانلر ایکان. ۱۳ هم ۱٤نچی دیکابرلرده تونته‌رگه پریستف هم اورادنیکلر کیلوب تفتیشلر اجرا ایتدلر.

عریضه بیروچیلر بردم بردم تیکشرلگاچ هر قایوسی دعوالرنده اصرار ایتدیلر آنڭ مدرسه‌سندن نیندی ضرر کوره‌سز دیگان سؤالگه «اول ژالونیه بله‌ن معلم کیتره، شول ژالونیه‌نڭ خلق اوستینه توشووندن قورقامز. مالمژنڭ ظریف ملاغه بولغانده‌ی اشلر (مذکور ملاسیاسی اش له‌ن توقیف ایتلگان ایدی) بولوودن قورقامز» کبی جوابلر بیردیلر.

اوزغان سنه مولود بیره‌منده نیندیدر بر آیه یازلوب مدرسهٔ شمسیه‌نڭ بناسینه فلاك آصلغان ایمش. شونده قزل فلاك کوته‌ردیلر دیب ئه‌یتوچیلر بولغان.

ئه‌لیگه پریستف فقط جواب آلوب کیتدی. بر ئه‌ر کون صوڭ ایسپراۋنیك وباشقه مأمورلر کیلوب بو اش ایکنچی مرتبه تیکشرله‌چك. اصول جدیدنڭ حکومتکه خلاف‌لغن دعوا ایدلوب ویرلگان عریضه‌لرده شول وقتده قارالاچق ایمش.

آلارنی ایکنچی مکتوبمده تفصیلا یازارمن.

مخبر گز.

لایش اویه‌زی.

لایش اویه‌زی کچی ئه‌شنه‌ك آولنده بر آدم قربان اوچون روسدن بر صارق صاتوب آلغان ایکان. صارق بو واز بولغانلقدن، چالغاچ اچندن بیش دانه خنزیر بالاسی چققان . ملانڭ قوشووی بوینچه صارقنی‌ده، بالالرن‌ده قرغه چغاروب طاشلاغانلر . بیچاره آدم «قربانم قبول بولمادی» دیب روس آولندن قربانلق آلووینه ئه‌لی همان اوکنوب یورمکده ایکان.

یاردم کیره‌ك.

اوتکان جای کوننده لایش اویه‌زی الوغ سلطان آولنده بیك قوّتلی یانغن بولغانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. کوز کوننده ایگنلرده بولماغانلقدن، آول خلقینڭ کوبسی بیك محتاجلقده قالغان . آشارغه ایکمه‌کلری وکییه‌رگه کییملری یوق ایکان. حتی بو کونلرده ۲۰له‌ب کشی آچلقدن ششنه باشلاغانلر. محتاجلرغه هیچ بر ییردن یاردم یوق . کوڭللرنده شفقت ومرحمت اثری بولغان مسلمان قارداشلرمزدن آچلرغه ممکن قدر یاردم ایتولرن اوتنه‌لر. اگرده یاردم ایتوچیلر بولماسه، آچلرنڭ ئولوب بته‌چکلرنده شبهه یوق .

همتلی افندیلر اعانه‌لرن «یولدز» اداره‌سینه یاکه مذکور آولنڭ امامی شیر یزدان حضرت صفین اسمینه ییبه‌رسه‌لر، تییشلی اورنینه طابشرلاچق.

شیر یزدان حضرتنڭ آدریسی اوشبو:

Лаиш. у. Казанск. губ. Зюзин. вол. дер. Б. Салтанъ Муллѣ Ш. Сафину.

تورلی خبرلر

صوللر فرقه‌سندن دوما اعضاسی کارااولف برنیچه کون آورغاندن صوڭ وفات بولدی.

فینلاندیه‌ده‌گی همه مطبعه‌لرده حرف جییوچیلر اش طاشلی باشلادیلر . حاضر بونلر اورننده خاتونلر اشلی باشلادی.

سیمفیروپولده چیت مملکت تبعه‌سنده بولغان مسلمان معلملرن، مسلمان ادارهٔ روحانیه‌سی چغارورغه فرمان قیلدی .

موسکوۋاده «روسسکی ۋیدمستی» گازیته‌سینڭ طالستوی حقنده یازغان صوڭغی نومیری کانفیسکاوایت ایتلوب، محرری محکمه‌گه بیرلدی.

آستراخان گوبیرناتوری، چوماغه قارشی چاره‌لر طابوغه اشتراك ایتو اوچون قرغز آراسینه چغوب کیتکان .

آدیسده یالغانلاب، ایسکی آقچه‌لر هم ایسکی رینتلر یاصی طورغان بر فابریکه طابلغان.

ایران یول باصارلرندن بکرمیله‌ب کشی، لنکران اویه‌زنده بر تگرمه‌نچیگه کیلوب شونده‌غی کره‌ستیانلرنی طالاب، پیرسیدگه قاچقانلر. حدودده‌گی صاقچیلر ایله آطشقانلر.

باکو بخاراده ۱۹نچی دیکابرده کیچ ۷ ساعت ۳٥ مینوتده ایکی مینوت قدر ییر سلکنوه‌س ایتلگان.

کییف تیمر یولنده کازاتین استانسه‌سنده ایکی پویزبه‌رلشوب آلتی کشی ایمگه‌نگان.

باتوم ۋاکزالنده کنچه‌لك ایکی تاتار طوتلوب، یانلرندن ریۋولۋیرلار هم ۱٥۰ صوغش پاترونی چققان .

اصحابادده قربان بایرامن ایکی کون ایتکانلر. بر تورلیسی ۲۹ نویه‌برده، بر تورلیسی ۳۰نده .

تیرسکی اوبلاستنده صو طاشووندن ضررلانغان کشیلر فائده‌سینه خزینه‌دن ۱۰ مڭ صوم آقچه تعیین ایته‌رگه پادشاه حضرتلری فرمان قیلدی.

موسکوۋا - بریتسکی تیمر یولنده ۋاگوننڭ اوستن تیشوب، قیمتلی پاصیلکه‌لر اوغرلانغانلغی خبر ایتلگان ایدی. حاضر معلوم بولدیغینه کوره بو پویزده لودزدن مینسکی هم موسکوۋاغه کیله طورغان یفه‌ك ماللری بار ایکان. قاراقلر یولده بارغانده ۋاگوننڭ توبه‌سینه منگانلرده تیشوب اچینه توشکانلر. هم یکرمی کیسه‌ك پاصیلکه‌نی یول بویینه طاشلاب قالدرغانلر . اوغرلانغان نرسه‌لرنڭ صوماسی ۲۰ مڭله‌ب بار . قاراقلرنڭ هیچ برسی طوتلغانی یوق.

قزان خبرلری

گوبیرنسکوی صابرانیه. ولایت زیمستۋاسینڭ مجلسلرنده کیله‌سی یلنڭ مصارفی اوچون، بارسی ۱,۱۹۰,٤۹۲ صوم آقچه تعیین قیلندی .

۱۸نچی دیکه‌بر مجلسنده اوشبو جای کوننده موسکوۋا شهرنده تعلیم عمومی حقنده روسیه‌ده‌گی زیمستۋالر طرفندن یاصالاچق اسییزدگه اشتراك ایتو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلغان ایدی. زیمستوا اسییزدگه اشتراك ایتوب، مصارفینه ۲۰۰ صوم آقچه ییبه‌رورگه هم زیمستوا طرفندن باراچق وکیللرنڭ یول راسخودلرینه ۱٥۰۰ صوم آقچه تعیین قیلورغه قرار بیردی .

قزان ولایتنده طاعون مرضن طاراتماسقه طرشور اوچون، ۱۰ مڭ صوم قدر آقچه‌نی طوتونی اوپراۋانڭ اختیارینه طابشرورغه قرار بیرلدی .

صوڭره قزان ولایتنده طراخوماغه قارشی طورورغه چاره‌لر طابو حقنده اوپراۋانڭ معروضه‌سی مذاکره‌گه قویلدی. معروضه‌دن آڭلاشلدیغینه قاراغانده قزان ولایتنده طراخوما آورووی یلدن یل آرتا بارا ایکان. بر یل اچنده قزان ولایتینڭ ۱۲ اویه‌زنده کوزلرینه طراخوما ئه‌لکگان ۲۸,۷٤۱ کشی

طبی یاردم صوراب، شفاخانه‌لرگه مراجعت ایتکانلر. ولایت زیمستواسی جای کونده بوطوغریده کیڭاش ایتار اوچون، اویەز زیمستۋالرینڭ رئیسلری هم طبی کمیسیه‌نڭ اعضالری طرفندن جیئلیش یاصارغه قرار بیردی.

کیچه گوبیرناتورسکوی صابرانیه‌نڭ ایکی آقتنی مجلس بولدی.

ۋاگون خدمتکارلرینه بایرام.

طراموای جمعیتینڭ اداره‌سی مولدعیسی بایرامی آلدندن ۋاگونلرنی کیچکی ساعت ۷ یارمده طوقتاتورغه هم برنچی کوننده ۱۰ نچی پارتیه‌بوریته باشلارغه قرار بیرگان. دیمك ۋاگون خدمتکارلری روژدیستۋا بایرامنده آلتی ساعت یال ایته آلاچقلر.

یانغن.

کیچکی ساعت ۸لرده موکرولا صوبلق مونچاسینڭ ماشینا شعبه‌سندن یانغن چققان ایکان. مونچا خدمتکارلری هم باشقه کشیلر کیلوب، یانغننی تیزلك ایله سوندرگانلر. بازاردن ۲۰۰ صومدن آرتغراق ضرر کیلگان. ماشینا شعبه‌سی ۸۷۰۰ صومغه استراخاوات ایتلگان بولغان.

طاشلاندق بالا.

بوئلدن برنچه کون الك برنچی ریالنی مکتبنڭ پاراتنیندن بر طاشلاندق بالا طابلغان ایکان. بالانڭ یانندن «آلیکساندرا ملی» دیب یازلغان کاغذ چققان. آنی تیبیغانه‌گه بیروب، ۳-۴ کون تربیه قیلغاچ، برنچی چاستقه یاخشی کییملر کیینگان بر مارجا کیلوب، مذکور بالانڭ اوزینکی ایکانلگن اقرار قیلغان «مین بیك محتاج حالده قالغانلغمدن، بالامنی طاشلاغان ایدم. حاضر اوکنه باشلادم. کیری بیروب بیبه‌ر وگونی ایتدم» دیگان. تفتیش صوڭنده آنڭ ژوسکرسینسکی اورامده اوته‌میشف یورطنده طوروچی بیکتیرینه ماصلوۋا نام میشچانکه ایکانلگی معلوم بولغان. آنی بالا تیبیغانه‌دن بالاسن کیری بیروب بیبه‌رگانلر.

تیمر یول مسئله‌سی.

بوئلدن مقدم گوبیرناتورسکوی صابرانیه‌نڭ قراری بوینچه زیمستوا اداره‌سی مالیه وزیرینه تیلیگرام بیبه‌روب، موسکۋادن بیکتیرینبورغه تیمر یول سالو مسئله‌سی طرفنده قارالغان وقتده قزان زیمستواسی طرفندن نماینده‌لر چاقرلوون اوتنگان ایدی. بو کونلرده تیلیگرامغه تیمر یوللر دیپارتامینتندن جواب کیلدی. تیلیگرامده مالیه وزیرینڭ تقدیم ایتوی بویچه تیمر یول مسئله‌سی هنوز قرارلانمغان. قزان زیمستوا طرفندن وکیللرنڭ ممنونیت ایله چاقرلاچقلری بیان ایتلگان.

محکمه زالندن.

بوئل غینوار آینده کراسنایا گورکه آولی ایله اورانچی زاتونی آراسنده کیسارف اسملی اینکیچی «وترورده متهم بولغان نووژیلف آدمنڭ اسملی مقتوللنڭ طول قالغان خاتننڭ اشاری قارالدی.

اتهامنامه‌ده بیان ایتلدیگینه قاراغانده مذکور واقعه اوشبو روشده بولغان: ۱۶ نچی غینوارده کراسنایا گورکه آولندن طوروچی کیسارف اینك تکنن کشیلردن بورچلرن آلور اوچون، اورانچی زاتونیه بارغان هم آنده ۲۰ صومدن آرتغراق بورچلرن آلغاچ، آرتندن اوزنده خدمتده طوروچی نووژیلف کیلوب یتکان. آنلر ایکیسی ایت هم باشقه نه‌رسه‌لر صاتوب آلغاندن صوڭره قایتورغه چغوب کیتکانلر. لکن نووژیلف اویگه یالغزی غنه قایتقان. ۱۷ نچی غینوارده ایرته بله آول کشیلری کیسارف نڭ ئوترلگان گاوده‌سن طاوب، پالیتسه‌گه خبر بیبه‌رگانلر. طبیبلرنڭ یارب قاراولری صوڭنده کیسارف‌نڭ بالتا ایله قتل قیلنغانلغی معلوم بولغان. پالیتسه اوشبو جنایتنی اشله‌وده شبهه‌له‌نوب نووژیلفنی حبسخانه‌گه یاوب قویغان ایکان. حبسخانه‌ده یاتقان وقتده آنڭ یاشرن روشده کیسارف‌نڭ خاتونینه یازغان خطی پالیتسه قولینه توشکان. نووژیلف خطنده کیسارفۋادن قوتقارغه طرشوون اوتنگان، اگرده طرشماسه، جنایتکه اشتراك ایتکانلگی حقنده پالیتسه‌گه خبر بیره‌چگن بیان قیلغان. اوشبو خطن کیتروب کورسه‌تکاچ نووژیلف عیبن اقرار قیلغان. «بز کیسارفۋا ایله برگه‌بر برمزنی سویه ایدك. ایرکنله‌ب قالو مقصودی ایله آنڭ کیڭاشی بوینچه خوجه‌منی ئوتردم هم یانندغی آقچه‌سن آلوب، بر آزن کیسارفۋاغه بیردم، قالغانن اوزکسه‌مه صالدم» دیگان. خاتون جنایتکه اشتراك ایتوده متهم بولوب حبسکه آلنسه‌ده، عیبسز ایکانلگن سویله‌گان. «مین آنڭ ئوترورگه قصد ایتوب یورگانن بلدم. لکن کیڭاش بیرمه‌دم» دیگان.

نووژیلف آکروژنی محکمه طرفندن ۶ یل ده ۸ آیغه کاتورغه حکم ایتلوب، کیسارفۋا جنایتکه اشتراك ایتوده عیبسز طابلدی.

عمومی جیولش.

بوکون پنجشنبه ۲۳ نچی دیکه‌بر کیچ ۸ یارم ساعتده شرق قلوبی اعضالرینڭ عمومی جیولشی بولاچق. مجلسده قارالاچق نرسه‌لر ۱ نچی ۱۹۱۱ نچی یل ایچون پریخود هم راسخود اسمیته‌سون قاراو ۲ نچی یڭا اعضالر قبول ایتو ۳ نچی ۱۹۱۱ نچی سنه ایچون اداره اعضالری استارشینه‌لر صایلاو.

تورلی سوزلر.

آت وآتسز آربا.

آتسز آربالرنڭ کوبه‌یووی آتلرنڭ کیموینه سبب بولدی. ۱۸۹ نچی سنه‌ده فرانسیه‌ده ۱۲۸،۰۰۰ باش چابار آت اولدیغی حالده حاضرده ۹۰،۰۰۰ گه قالمش.

اون یل اچنده فرانسیه‌ده یلقی ایتن اشاوده بیك ترقی ایتکان. بلگانی بلوب آشی. بلمه‌گانی سیزمی آشی. بوسرنی آشخانه صاحبلری کوبره‌ك بله‌لر.

عمومی الفبا.

ایتالیه محررلرندن ریژیتمانڭ گمانینه قاراغانده بر زمان قتای حروفاتی بوتون دنیا اوچون عمومی خط اولمق اوزره قبول ایدله‌چکدر. چونکه قتای حرفلرینڭ اصلی فقط اون ایکی اساس خطلردن عبارت ایمش. هر لسانغه تطبیق قابل امش. بو یالتراق بر سوزدر.

عمومی لسان.

بوتون دنیا اوچون عمومی بر تل چغارو فکری کوبدن سویله‌نه. ۋوله‌پوك، اسپیرانتو واونیۋیرسال اسملرنده اوییرما تللرده چقدی. لکن فرانسوزلر همان اوز تللرینڭ عمومیله‌شوون امید ایته‌لر. اعرابلری بولماو سببلی فرانسوزلر اوز تللرن ایڭ یڭل تل حساب قیلالر.

یر آستنده شهر.

لوندوندن اوتوز چاقرم مسافه‌ده چوگندر اشناسی آستنده بوندن ۱۸۰۰ یل مقدم حیاتده بولغان شهر طابلغان. بو شهر بوندن بر مڭ یارم یللر مقدم طاشلانوب قوم بورانی ایله کومه‌لگان بولورغه کیره‌ك دیب دعوا قیلالر. حاضر بو اورننی قازیلر. یورطلرن واورامنرن آچاچقلر. صاوت صابا کبی قالغان اثرلرن تزوب موزیلر یاصایاچقلر. برنچه یلدن صوڭ بو شهرده ایتالیه‌ده‌گی پومپی کبی تماشاگاه بولاچقدر.

صاریلر.

آمیریکه‌ده گودروف اسملی طبیبنڭ دعواسینه قاراغانده صارغلت توسلی وصاری چه‌چلی کشیلرگه قیاسا قارا طوتلی وقاراچه‌چلی کشیلر اخلاقلی ووفاایتلیره‌کدر. دوکتور بو دعواسن اثبات قیلور اوچون تورلی دلیللر کیتره. هر مملکتنڭ تورمه ودیوانه خانه‌لرندن ومحکمه قرارلرندن استاتیستیکه آلا. دلیللری قوتلیدر.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی.

اعلانلر

اعلان

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده یاۋروپا اصولنچه اشله‌نگان مسلمان قازلقلارینڭ کارخانه‌سی ۱۳ نچی دیکابردن رسمی صورتده آچلوب، تورلی قازلقلارنی صاتا باشلادی. کارخانه‌مزنڭ قازلقلاری تمیز ربیك اهمیت بیرلوب حفظ صحتکه موافق صورتده حاضرلندکاردن محترم مسلمان قرداشلرمزنڭ مشتری اولارق ممنون بولولرنده شبهه ایتمیز.
کارخانه‌مزده استکا کشیلردن هر تورلی زاکازلر قبول ایدله‌وچیتدن صوراتوچیلارغه صومینه ۲۵ تین زاداتکه ایله نالوژ ایتوبده یباره‌لدر.
تله‌کان کشیلرکه پریسکورانت بوش یباره‌لدر.
Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова „Т-во А. Кильдишевъ и К-о"

رسالهٔ ارشادیه: ایسرکلك‌که قارشی یازلغان قیمتدار بر عربی اثرنڭ ترکیچه ترجمه‌سیدر. مترجم طرفندن‌ده بایتاق نرسه علاوه ایتولگان. هرکمگه، خصوصا امامارغه وعظ ایتوب سویله‌ر ایچون کیره‌ك کتابدر. حقی فقط ۷ تین پوچته ایله ۹ تین.
ایمان معناسی: یوز تورلی دعالرنڭ معنالری وقایو اورنده اوقورغه ایدکلری بیان اینولگان. حقی ۶ — ۸ «معارف» کتبخانه‌سندن هم صاحبندن صوراتگز.
« منزله اویازی برکته قریه‌سی امام طاهر ».

Амбулаторія для больныхъ животныхъ
Н. А. Ильина.
ییکاتیرینسکی اورامنده، یونوسفلر یورتنده، ۋیتیرینارنی فقلر ماگیستری ن. آ. ایلیینڭ آورو هیوانلر آمبولاتوریه‌سنده، آورو هیوانلر هر کوننی کیچکی ساعت ٤دن ۵ که قدر قبول ایتله‌در. قاراو بهاسی ۵۰ تین. شوندا اوق آتلرده داغالانا. قوروچ، آللیومین، گارادسکوی وغیر داغالر ایله داغالانا، ره‌شه‌تکه‌لر، تیمر باصقچلر یاصالا، هم ایکیپاژلر توزه‌تله‌در. آتلرنی ماتیژده داغالارغه ممکن بولغان شیکللی، اویلرینه باروب ده ممکن. شعبه‌سی نیکالایۋسکی پلوشچاتده. تیلیفون نومیری: 688

ماگیتیزور فیدرسیتنیکوف پیتر بورغدن قزانغه قایتدی. یا ڭا آشلق بازارنڭ ۋکزال یانده سیریبراکوف یورتنده اقامت قیلمقده‌در.

ОДЕКОЛОНЪ
ДУХИ
МЫЛО
ЦИКЛАМЕНЪ
пріятный и продолжительный запахъ.
А. Сіу и Ко.
او - ده - کالون
ایسلی مایلر
صابون
« تسیکلامین »
آ - سیئو هم کامپانیه طورغان گوزل اوزاق صاقلانا ایسلی

آدیکالون - ایسلی مای - صابون
„ دیۋنی سیرین "
Т-ва Брокаръ и Ко. طاۋاریشچستۋا بروکار وکامپانیه‌سی
بو آدیکالون وایسلی مایلردن چن چه‌چه‌ك ایسی کیلوب طورادر. آنڭ اوستینه بیك ته‌ملی، هم اوزاققه چدی طورغان ایسلی.

قزانڭ بازار بهالری:

۲۲ نچی دیکه‌برده

	صوم	تین
بلقی یال، قویرق ایله	۷	۵۰
قوری صفر یوطی	۱۵	—
جی صفر یوطی	۵	—
قوری باشماق یوطی	۱٤	—
جی باشماق یوطی	٤	۸۰
وستکه یاباغه	٤	—
طای ۸ قداقلی قوری	—	—
طای ۲ قداقلی	—	—
آبویکه قوری یوطی	۲٤	—
جی آبویکه یوطی	۹	—
بالوی قوری یوطی	۱٦	—
بالوی جی یوطی	۵	—
صارق تکه‌سی	—	٦۵
ایری صارق روسکی	۱	۱۰
چیرکاسسکی صارق	۱	۳۰
کجه	۱	۱۰
جال قوری یوطی	۱۰	—
قل قوری یوطی	۲۰	۲۲
بورصق	۱	۸۰
آق قویان	—	۱۸
روساك قویان	—	٤۰
جال قویان	—	٦
آق تیین	—	۲٦
یقار	۱	۸۰
ویلقی صولی	—	٤٤
امیرکانسکی صولی	—	۵۰
پچه‌ن	—	—
صارق ایتی یوطی	۳	٦۰
صفر ایتی یوطی	۳-۲۰	—
بولکی قزل	۱۲	—
آص	۱	۸۰
چاشقه لادنکه	۵	—
ملچی تیریسی	—	۲۰
ات تیریسی ایری	—	۳۵
یونی طای	—	—
آق کزه‌ن	—	۷۰
قاره کزه‌ن	۱	٤۰
بوری	۵	—
صابان مایی یوطی	٦	۸۰
جی مای یوطی	٤	—
آرش اونی	—	۷۸
قازقاوریسی یوطی	—	—
دوی مایی یوطی	۸	۳۵
شبکو یوطی	۵	٦۰
آق مامق	٤۰	—

مسلمانلر ایچون «بلغار» مسافرخانه‌سی.
قزانده پچه‌ن بازارنده طراموای استانسه‌سی قارشوسنده.
همه نومیرلر ماسلننی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله، پار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرله‌نمشدر. نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زورزالده، هر وقت مسلمان، روس وترکیه غزیته وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هر وقت حفظ صحتکه موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی مینیرالنی صولر قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آبلقلاب کیلشو ایله مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷٤۸
احترام ایله: برادران رمضانفلر.

یولدز کتبخانه‌سی

۱) (معلم اول) اصول مدیه اوزره ترتیب ایدلمش الفبای ترکیدر. والفبا ایله ۷ نچی یاشلك بالانی ایکی آی اچنده ترکیچه اوقورغه هم یازارغه اویره‌تدك ممکندر. اوقتو اصولینی اویره‌تمگه هیچ حاجت یوقدر. کتابنڭ اوزینی کورانده نیچك تعلیم قیلنا چغینی هرکم آڭلارلقدر. قزان، کیرمان، حاجی طرخان، اوفا، اورینبور، قازاقستان، ترکستان، داغستان، سیبیریه، جونغاریه وقاشغار طرفلرنده جدیدی وقدیمی مکتبلرنڭ کوبسنده بو الفبا قبول ایدلمشدر. حاضرده (۱۵) نچی باصماسی نشر اولندی .... بهاسی (۸) تیندر.
بو کتابلر اوچون آرینبورغ، اوفا هم قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

فاتیر بیرله. آرقلی ییکاتیرینسکی اورامده قابان کولی بوینده عریغه بیکتیمیرۋا یورطنده. فاتیر بیك یاخشی اشله‌نگان. آطقه صیبرغه اورنلر هم ۋوداپراۋود بار. بهاسن یورط خوجه‌سندن بلشورگه.

ۋلادیمیرسکی اورامنده احمداوته‌میشف یورطنده یاخشی تعمیر قیلنغان ماگازین اجاره‌گه بیرله. بهاسن زاۋود آرتنده جمیل بیکسکنیبف دن بلشورگه.

فیرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزاۋ ستافکه سنده زور آلطون میدال آلدی.
مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در:
چن کینتیل هم یفه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیررگه زاکاز قبول ایتمز.
صومینه ۲۵ تین زاداتکه بیبه‌رگان مشتریلرمزگه هر طرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوبده هیچ توقفسز یبه‌رمز.

سودامزنڭ باشلانوی ۱۸۶۸ سنه‌ده
تیلیفون نومری ۷۷۱.
عین الدین ثابتف
گلاونی اسکلادمز قزانده تیخوینسکی اورامده اوز یورطمزده.
آتدیلینیه‌مز
پچه‌ن بازارنڭ مسجد آستنده
یارمینکه‌لرده:
مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوزکیبمزده ۱۲ نچی و ۱٤ نچی نومرلرده. اربتده‌گا ستینی ره‌تده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوف، استرلی طاماق، بله‌به‌ی، سمبر، چاللی وغیرلرده.
آدریس: Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову.

اوقو تام هم اورتا مکتبلرنڭ همه‌سینه اوچیتالسکه‌گه حاضرلیم.
سوداگرلرنی وسودا اورنلرنڭ خدمت ایتوچیلرنی عمومی اوقو پروگرمی ایله اوقوتام گرو یامده ۱۹ شاکرداوق. تجربه اوچون برنیچه درس بوش.
بلغار مسافرخانه سنده ۲۳ نچی نومیرده ایرته ساعت ۱۰ دن ۱۲ گه کیچ ٤ دن ۸ گه قدر بلشورگه.

Электро-Лито-Типографія и Словолитня Т. Д. „Бр. Каримовы" Казань.
برادران کریمیلر مطبعه‌سی قزانده
Редакторъ-Издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.